

СОЦІАЛЬНА - ФІЛОСОФСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ В ОСВІТІ

Доротюк Ольга Геннадіївна,
науковий співробітник відділу
профільного навчання
Інституту педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Анотація: У статті визначається соціально-філософська компетентність, її сутність і значення. Автор обґрунтовує необхідність формування такої компетентності у середніх освітніх закладах. Адаптація, як результат соціальної компетентності забезпечує учням покращення успішності та комунікацій.

Ключові слова: соціально-філософська компетентність, компетенція, адаптація, педагог, мотивація.

Рада Європи визначила п'ять груп ключових компетенцій, перша із них соціальна компетенція, яка пов'язана зі здатністю брати на себе відповідальність, регулювати конфлікти ненасильницьким шляхом, брати участь у спільному прийнятті рішень.

Соціально-філософський підхід вивчає компетенції в структурі особистості через отримання досвіду життєдіяльності і включення в соціокультурний простір. Д.Б. Пилипішин вважає, що філософська компетенція визначає зону ближнього розвитку людини, а її наявність дозволяє особистості мати стратегічну картину світу і свого місця в ньому, власні орієнтири, свідоме ставлення до життя, самостійний вибір цілей і цінностей, бути відповідальним за свої вчинки.[1]

Соціальну компетентність Е.Л. Яковлева розглядає, як здатність ефективно взаємодіяти з іншими людьми.[2] Отже, при взаємодії з іншими в інформаційному просторі, людина розвивається і отримує нові соціально-особистісні якості.

Для формування філософсько-соціальних компетентностей у учнів, педагог сам повинен бути компетентним. Він повинен бути соціально активним у виборі виховних стратегій, бути мотивованим на розвиток поведінкових установок і ціннісних орієнтацій в школярів.

Показником рівня соціальної компетентності учнів є соціальна адаптація, яка відображає відповідність людини до вимог соціуму і конкретній ситуації. Адаптована особистість уміє визначати свої життєві позиції, направляти свою активність на отримання знань і шляхів їх реалізації, уміє вибирати раціональні методи поведінки в різних ситуаціях, вміє регулювати свій емоційно-психологічний стан.

Оцінити наявність тієї чи іншої компетентності педагога, можливо по конкретних результатах його діяльності. Рівень його компетентності визначається якістю виховного процесу у відповідності до вимог суспільства і соціальних норм і традицій. Рівень адаптації учнів можна визначити, створивши для цього проблемну чи конфліктну ситуацію, адже тільки в таких умовах учні демонструють адаптивні процеси. Процес адаптації, як система дій, що мають адаптивну мотивацію і поступово розгортаються у часі і просторі забезпечує покращення успішності і гармонізації відносин в колективі.[3]

Соціальна компетентність, як і філософська є базовою для формування особистості учнів, для формування ключових і предметних компетентностей.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Пилипишин Д. В. Высшее образование: кого лучше формировать в вузах — профессионала или эффективного человека. — *Alma Mater // Вестник высшей школы* — 2009. — №5.
2. Нестеров В. В., Белкин А. С. Педагогическая компетентность. — Е. — 2003. — 186с.
3. Налчаджян А. А. Психологическая адаптация. — М. — 2010. — 368 с.